

POSTANOWIENIE

Dnia 23 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Janusz Niczyporuk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Demendecki

SSN Elżbieta Karska

w sprawie z protestu S. S.,
przeciwko ważności referendum ogólnokrajowego,
przy udziale Prokuratora Generalnego i Przewodniczącego Państwowej Komisji
Wyborczej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 23 listopada 2023 r.,

postanawia:

pozostawić protest bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

Pismem z 18 października 2023 r. (19 października - data stempla pocztowego) S. S. (dalej: „Skarżący”) wniósł do Sądu Najwyższego protest przeciwko ważności referendum przeprowadzonego 15 października 2023 r.

W uzasadnieniu protestu Skarżący podniósł, że wnosi o stwierdzenie nieważności referendum w obwodzie nr [...], w okręgu wyborczym nr [...], adres Obwodowej Komisji Wyborczej: Szkoła Podstawowa nr [...] im. [...], ul. [...] Ł.

W ocenie Skarżącego we wskazanej Obwodowej Komisji Wyborczej wielokrotnie naruszono wytyczne Państwowej Komisji Wyborczej nakazujące wydawanie „karty referendalnej” w komplecie z kartami do głosowania w wyborach

do Sejmu i Senatu. Skarżący wskazał następnie, że naruszenie polegało na tym, że Członkowie Obwodowej Komisji Wyborczej przed wydaniem kart do głosowania pytali, czy wyborca chce otrzymać również „kartę referendalną”. Skarżący wyjaśnił następnie, że był świadkiem co najmniej czterech takich zdarzeń, zaś fakt ten zgłosił telefonicznie na Policję. Biorąc pod uwagę wskazane wyżej okoliczności Skarżący uznał, że zaobserwowane wykroczenia mogły mieć wpływ na ważność referendum, ponieważ mogły dotyczyć około trzystu osób.

Prokurator Generalny w odpowiedzi na protest wyraził pogląd, że jest on zasadny, a naruszenie przepisów ustawy o referendum ogólnokrajowym mogło mieć wpływ na jego wynik.

Państwowa Komisja Wyborcza w odpowiedzi na protest wniosła o pozostawienie go bez dalszego biegu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zasady wnoszenia protestów przeciwko ważności referendum ogólnokrajowego określa ustawa z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (tekst jedn. Dz.U. 2020, poz. 851 ze zm., dalej: „u.r.o.”). Zgodnie z art. 33 ust. 1 tej ustawy, przeciwko ważności referendum może być wniesiony protest ze względu na zarzut dopuszczenia się przestępstwa przeciwko referendum lub naruszenia przepisów u.r.o. dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyniku referendum. Wszelkie inne zarzuty stanowią wyjście poza przewidziany ustawą przedmiot protestu, co czyni go niedopuszczalnym (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 listopada 2007 r., III SW 30/07, niepublikowane). Zgodnie natomiast z art. 34 ust. 1, protest przeciwko ważności referendum wnosi się do Sądu Najwyższego na piśmie w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia wyniku referendum przez Państwową Komisję Wyborczą w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej. Stosownie do art. 34 ust. 2 u.r.o., do warunków i trybu wnoszenia protestu przeciwko ważności referendum stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. 2022, poz. 1277 ze zm., dalej: „k.wyb.”). Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę

do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 241 k.wyb. Zgodnie z art. 242. § 1 k.wyb. Sąd Najwyższy rozpatruje protest w składzie 3 sędziów w postępowaniu nieprocesowym. Warunki pisma procesowego zostały zaś ujęte w art. 125 i nast. k.p.c.

W rozpoznawanej sprawie zarzuty protestu wykraczają poza jego przedmiot. Zgodnie z bowiem z powołanym art. 33 ust. 1 u.r.o., protest przeciwko ważności referendum może być wniesiony ze względu na dopuszczenie się przestępstwa przeciwko referendum lub naruszenia przepisów tej ustawy dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników referendum. Z kolei zgodnie z art. 34 ust. 2 u.r.o. do warunków protestu stosuje się odpowiednio przepisy k.wyb. Zgodnie z art. 243 § 1 k.wyb. Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest niespełniający warunków określonych w art. 241 k.wyb. Zgodnie z art. 243 § 3 k.wyb. wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty. Zarzuty te muszą odnosić się do podstaw protestu określonych w art. 33 ust. 1 u.r.o.

Zarzuty protestu wniesionego w niniejszej sprawie nie odnoszą się do przesłanek protestu przeciwko ważności referendum określonych w art. 33 ust. 1 u.r.o. Wydanie przez Państwową Komisję Wyborczą Wytycznych (uchwała PKW nr [...] z 25 września 2023 r.), które w pkt 49 regulują tą kwestię i mają charakter organizacyjny nie odnoszą się jednak do uchybień przepisów u.r.o. dotyczących głosowania, ustalenia jego wyników oraz wyników samego referendum. Dodać nadto należy, że Skarżący w treści protestu, powołuje się co prawda na zachowania członków Obwodowej Komisji Wyborczej w Ł. (w obwodzie nr [...], w okręgu wyborczym nr [...]). Stwierdzić jednak należy, że nieprawidłowości takie, o ile rzeczywiście miały miejsce nie zostały wykazane. Skarżący nie przedstawił bowiem żadnych dowodów na ich potwierdzenie, uchybiając tym samym obowiązkowi wynikającemu z art. 33 ust. 1 u.r.o. w zw. z art. 241 § 3 i art. 243 § 1 k.wyb.

Z powyższych względów, na podstawie art. 34 ust. 2 u.r.o. w zw. z art. 243 § 1 k.wyb. postanowiono o pozostawieniu protestu wyborczego bez dalszego biegu.

[SOP]

[ms]

